

NIEUWE KOSTENMAATSTAF VOOR BELEGGERS SCHIET TEKORT

Vergelijken blijft lastig

door MANNO VAN DEN BERG

De nieuwe kostennorm voor beleggers, die banken en vermogensbeheerders in 2015 invoeren, krijgt forse kritiek. Voorstanders van kosten transparantie stellen dat ook deze norm beleggers voor de gek houdt. Omdat bij beleggingsproducten zelf, met name beleggingsfondsen, de kosten vaag blijven. „Die fondsen vegen zeker de helft van hun kosten onder het tapijt”, aldus Hans Dubbeldam van vermogensbeheerder Index Capital.

Aanbieders kunnen tenenkrommend neerbuigend reageren op beleggers die naar de kosten vragen. Het rendement van hun 'geweldige product' is immers veel belangrijker. Wat die professionals echter vergeeten is dat de kosten van een beleggingsproduct doorgaans vooraf bekend zijn, het rendement is dat niet. Hoge kosten drukken met 100% zekerheid op dat nog onbekende rendement. Een procent meer of minder kosten kan op lange termijn een verschil van duizenden euro's betekenen. Om die reden zijn kosten een goede vergelijkingsmaatstaf. Beleggersvereniging VEB laat de kosten in zijn fondsenvergelijker - te raadplegen op DFT.nl - niet voor niets zwaar wegen in het totaaloordeel over beleggingsfondsen.

Gebrekkig

Het probleem bij een kostenvergelijking is echter dat beleggers de totale kosten van deze beleggingsproducten niet te zien krijgen. Fondsen geven die simpelweg niet op. De op dit moment verplichte kostenratio, de TER (total expense ratio), omvat lang niet alle kosten, schildert Dubbeldam,

• Zonder goede kosten-norm blijft de belegger appels met peren vergelijken.
FOTO: BURO DIJKSTRA

voorzitter van de Vereniging van Echt Onafhankelijke Vermogensadviseurs (VEOV), het probleem voor beleggers die op kosten willen vergelijken.

De nieuwe Vergelijkende Kosten Maatstaf (VKM) brengt geen oplossing, zo stelt Dubbeldam. De norm omvat de kosten van de dienstverle-

ning door banken en vermogensbeheerders - denk aan de kosten voor advies of beheer - én de kosten van de beleggingsproducten waarin beleggers zitten. Maar Dubbeldam is niet onder de indruk: „Voor de productkosten wordt nog steeds uitgegaan van de TER. Dat betekent dat je beleggers een rad voor ogen blijft draaien.”

Ook Koen Laarhoven, oprichter van de vergelijkings-site Vermogensbeheer.nl, heeft forse kritiek. „De VKM is een stap in de goede richting maar qua benaming zeer misleidend. Het woord 'vergelijkende' moet er echt uit want dat zal de consument op het verkeerde been zetten. Zolang een totale optelling van kosten nog geen feit is, is de kans zeer groot dat er met het vergelijken van VKM's straks appels met peren worden vergeleken. De VKM geeft slechts een indicatie van de kosten.”

Een ander kritiekpunt op de nieuwe kostenratio is dat een belegger geen individueel kostenpercentage te horen krijgt, maar een dat is gebaseerd op

„Beleggingsfondsen spelen verstoppertje”

een collectieve risicoklasse. Daarmee zouden beleggers enkel 'beleggingspakketjes' kunnen vergelijken.

Volledig

Zowel Laarhoven als Dubbeldam pleit ervoor dat beleggingsfondsen verplicht worden een echt volledige kostenratio op te geven. Volgens Dubbeldam willen de fondsen daar niet aan. „Dan wordt immers duidelijk waarom beleggingsfondsen het vaak zo slecht doen. Ook zijn ze dan niet langer in staat om kosten voor beleggers verborgen te houden.”

Dat met name banken het op ICT-problemen gooien, dat het simpelweg niet mogelijk is om alle kosten in een product te tonen, doet Dubbeldam af als „vertragingstactiek”.

Een van de belangrijkste kosten die aan het oog worden onttrokken, zijn de transactiekosten binnen fondsen zelf. De fondsen beheren enorme portefeuilles waarvoor ze met aan- en verkopen kosten maken. Die kosten slaan gaten in het rendement. Dubbeldam wijst op recente onderzoeken van Nobelprijswinnaars William Sharpe en John Bogle. De TER van actieve beleggingsfondsen blijkt gemiddeld op 1,12% van het belegde vermogen te liggen. Weeg je echter ook de transactiekosten mee en allerlei andere kosten die niet onder de beheerkosten van het fonds vallen, dan komt het echte kostenpercentage op 2,27% per jaar. Meer dan een verdubbeling!

De transactiekosten blijken de grootste, verborgen kostenpost: gemiddeld 0,5% per jaar over het belegde vermogen. Dubbeldam: „Dat is ook nog een conservatieve inschatting, bij veel fondsen liggen deze kosten fors hoger.”

Minder ri

Van een onzer verslaggevers Na het groeiende succes van indexbeleggen lopen beleggers ook warm voor aangepaste indices die een betere verhouding tussen rendement en risico moeten bieden. Goldman Sachs doet dat onder meer in een wereldwijde aandelenportefeuille, in het fonds GIVI Global Equity Growth Markets Tilt Portfolio.

Indexbeleggen heeft veel voordelen, maar ook enkele nadelen, zo stelt Javier Rodriguez-Alarcon van Goldman Sachs Asset Management. „Een van de belangrijkste is dat de meeste indices uitgaan

URS
METER

aandelen-
kten won-
afgelopen
k wereld-
aan ter-
iteit in de
met de 'bib-
taut tegelij-
h laag. De
n de staart
ormden de
merikaanse
a de markt-
ood hoop.
e AEX-in-
kteristiek:
ndsen lie-
een veer,
ter als ge-
zesjaarsre-
ward naar
n over een
ngesleept.

418,98	+2,0%
1985,44	+1,4%
3271,78	+1,4%
23546	+1,4%

e valuta-
t bewoog
il het Brit-
ond om-
er wordt
verhoging
vacht. De
oneel te-
In Japan
ringspak-
Abe voor
n, wat de
kan gaan

7354	+0,2%
7204	-0,4%
2618	+1,1%

10-jarige
ierente
ederland
, in lijn
e Duitse
Het
CB-presi-
n belang-
gere tijd
veroor-
hommen-
en.

485	-5bp

e grond-
markt
de olie-
door het
in Irak
geraakt.
doende
kt: Libië
ledig te-
blijven
De VS
n op ni-
bekend
S de in-
inaderij
n ruwe
de prijs

afgelopen
rts. Be-
n de
l na het
e Duitse
er blijft
yen.

0,61	-2,3%
0,7	0,1%
1	0,3%

Tips voor kostenbewust beleggen

1 Hoewel de transactiekosten van beleggingsfondsen doorgaans niet bekend zijn, kunnen beleggers hiervoor wel afgaan op de turnover rate die wel vaak wordt vermeld. Deze geeft het percentage van de portefeuille dat elk jaar wordt ververs. Is deze 'omloopfactor' hoog, dan duidt dat op hoge transactiekosten.

2 Beleggers in indextrackers kunnen volgens Dubbeldam uitgaan van het verschil in rendement tussen de index die het fonds volgt en de tracker zelf. „Dat verschil kun je zien als de totale kosten.” Meestal zijn de kosten van indexvolgers veel lager dan die van actieve beleggingsfondsen.

3 Op zoek naar de verborgen kosten van een beleggingsfonds? De volgende kosten zitten niet in de verplichte kostenratio TER:

a) transactiekosten: de kos-

• Minder kosten betekent meer rendement. FOTO: REUTERS

ten binnen een fonds voor aan- en verkopen

b) kosten van fund-of-funds of paraplufondsen: de dubbele kostenlading als een beleggingsfonds in andere beleggingsfondsen belegt

c) beurstaks: belastingen op effectentransacties

d) bied-laot spread: het verschil tussen aankoop- en verkoopkoersen op de beurs

e) brokerkosten: kosten voor het uitvoeren van beleggingsorders op de beurs

f) instap- of uitstapkosten bij een beleggingsfonds

g) het saldo van kosten en opbrengsten bij het uitlenen van effecten in een beleggingsfonds

ggersvertrouwen tikje vooruit